

8.1.2016

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö 26.11.2015

Lausunto hallituksen esitys luonnoksesta hallinnon sähköisistä tukipalveluista

Posti kannattaa esityksen tavoitetta hallinnon sähköisten tukipalveluiden keskittämisestä ja yhtenäisen palvelunäkymän tarjoamisesta. Esitysluonnos kattaa erittäin laajan alueen toimintoja ja osin esityksestä on vaikea hahmottaa lain-säädäntömuutosten kokonaisuutta ja niiden vaikutusta yhteiskunnalle.

Luonnoksessa kuvatun perusteella vaikuttaisi siltä, että valtio tulisi toimijaksi alueille, jossa on jo yksityistä palveluntarjontaa. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi informaatiologiikka, jossa välitetään yritysten välisiä verkkolaskuja, e-laskuja kuluttajille ja näiden yhteydessä myös muuta viestintää sekä Posti Oy:n kuluttajille ja yrityksille tarjoama tietoturvallinen sähköinen postilaatikko Netposti. Myös tunnistuspalvelumarkkinoilla, mukaan lukien roolien tarkistus, on kaupallista tarjontaa. Valtion toiminta kilpailluilla aloilla ja julkisen sektorin toimijoiden velvoittaminen valtion oman palvelun käyttäjäksi voisi merkitä liiketoimintamahdollisuuksien loppumista näillä aloilla.

Lakiesityksen yhdeksi tavoitteeksi esitetty liiketoimintamahdollisuuksien lisääminen on erittäin tärkeää ja kannatettava tavoite nykyisessä markkinatilanteessa. Tavoitteen toteutumismahdollisuuksia ei ole käsitelty luonnoksessa riittävästi ja vaikutuksista on annettu yksipuolinen kuva tuoden ainoastaan hyötyjä esiin. Konkreettisenä esimerkkinä uusista liiketoimintamahdollisuuksista luonnoksessa on mainittu vain tavoite kehittää kaikille avoin palvelu-alue, jonka komponentit tarjotaan maksutta sähköisiä palveluja tuottavien julkisten ja yksityisten organisaatioiden käyttöön. Tavoitteen toteutumisen ja kansantaloudellisten vaikutusta arvioimiseksi esityksessä tulisi huolellisesti selvittää vaikutuksia nykyisiin liiketoimintoihin sekä millaisin toimin uusia liiketoimintamahdollisuuksia voitaisiin tukea julkisen sektorin taholta mahdollisimman paljon. Valtion roolin tulee olla liiketoiminnan mahdollistaja ja palvelujen ostaja toimivilta markkinoilta, jotta innovatiivinen ja taloudellista kasvua edistävä toimintaympäristö saavutettaisiin.

Erityisen ongelmallinen kilpailuneutraliteetin kannalta on luonnoksessa kuvattu valtion viestintäpalvelu, jota myös yksityiset toimijat voisivat hyödyntää. Viestintäpalvelu kilpailisi suoraan markkinatoimijoiden kanssa ja ilmeisesti edellyttäisi, että nyt käytetyistä viestintätavoista mukaan lukien sähköisen laskutuksen käytännöt, luovutettaisiin. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan näyttääkin siltä, että valtio olisi perustamassa omaa digitaalista postipalveluaan. Postipalveluiden tarjonnan kannalta asiaan liittyy läheisesti Postin yleispalvelun rahoittaminen. Valtio on edellyttänyt, että postipalveluiden yleispalvelu rahoitetaan markkinoilta saatavilla tuotoilla. Samanaikaisesti valtio on vahvasti ohjannut omaa viestintää ja asiakirjojen kuljetusta pois postipalvelun piiristä

8.1.2016

mm. lainsäädäntömuutoksin. Valtion ollessa merkittävä postipalveluiden käyttäjä, valtion ostokäyttäjymisen muuttuminen on otettava huomioon myös postin yleispalvelulle asetettavissa vaatimuksissa ja palvelun rahoituksen järjestämisessä.

Posti on käynyt keskusteluja hankkeen edustajien kanssa viime vuosina ja tuonut useasti esiin, että Postin Netposti-palvelu on valmis viestintäratkaisu, joka on jo tarjolla kansalaisille ja yrityksille ja jota voidaan tarvittaessa kehittää asiakkaiden tarpeiden mukaan. Posti Oy:n tarjoama Netposti-palvelu on vakiintunut tietoturvallinen viestien vastaanottotapa, jolla on 640 000 kuluttaja- ja 9 000 yritys vastaantajaa. Useat julkisen sektorin toimijat käyttävät Netpostia viestintään ja käyttäjän kannalta samaa postilaatikkoon on mahdollista saada viestit niin yksityisiltä kuin julkisiltakin toimijoilta. Postin näkemyksen mukaan sekä yrityksillä että kuluttajilla tulee olla mahdollisuus valita käyttämänsä viestintätapa tai muu palveluntarjoaja. Valtion tulee toimia mahdollistajana eikä kilpailijana markkinoilla oleville palveluntarjoajille. Käyttäjillä tulee vastaavasti säilyä valinnanvapaus käyttämänsä palvelun tai viestintätavan suhteen.

Posti Oy

Kaj Kulp
Liiketoimintajohtaja, postipalvelut